

— Az a gyomortól függ. On paradoxonnak nevezi azt, a mi ellenkezik az Onével... En inkább éhen halnék, mint sem hogy azzal a logikai kotyvalékkal táplálkozzam, a melyvel On traktálja regénye személyeit.

— Bocsásson meg...
— Legalább is utolsó könyvének hőse, (igaz csakugyan, hogy édesatyját festette le benne?) az a gond, hogy mindig és mindenhol saját magával és Onnel szemben következetesnek fesse, kötelességtudónak és elveikhez ragaszkodónak, azaz az On elméletéhez alkalmazkodónak mutassa be... képzheti, hogy mindehhez épen én mit szólok!... Gróf úr, higgye el nekem ezt, mert ez igaz: én következtelen lény vagyok. Mennyit beszéltem mostan például! En, ki tegnap még a leghallgatagabb, legzárkóztottabb, legvisszavonultabb lénynek ismertem magam. De talán nem árt, hogy egykettőre megismerkedtünk s hogy ezt jóvá tenni már amugy sem lehet. Holnap vagy ma este még visszatekintem ismét zárkóztottságomba.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar költők szerelmei. A magyar poézis történetét különösképen megkülönbözteti minden más népétől az, hogy költőink közül csak kevesen éltek olyan viharos és változatos szerelmi életet, mint a nagy külföldi irodalmak nem egy nagy költője. Goethe szerelmében is oly csodálatosan gazdag élete, a mely keresztülvitte őt a szerelem egész skáláján, a női karakter összes árnyalatain, Molière szomorú tragédiája, a megcsalt szerelemből fakadó ironia legkérdősebb kifejezése, a mi irodalmunkban ép úgy nem találja párját, mint Byron kalandról-kalandra röpködő, sehol megpihenni nem tudó, a világgal és önmagával meg-hasonlamba kergető szenvedélye vagy Musset és George Sand tragikus barátsága. A mi költőink csaknem mind rendes polgári módon megházasodtak és tisztességes családi életet éltek, nagyobb komplikációk nélkül. Jókai életében voltak komplikált szerelmi dolgok, Madách házassági tragédiája körülbelül egyetlen a maga nemében, de ezek is teljesen magánügyei maradtak a költőknek, alkotásaikban nem hagytak semmi nyomot. Ez a jelenség a magyarázata annak, hogy miért játszik oly aránylag csekély szerepet legtöbb írónk alkotásaiban a szerelmi szenvedély kimeríthetetlen gazdagságának kutatása és ábrázolása és hogy miért szemérmesebb, szerelmi erkölcs dolgában tisztább a mi irodalmunk, — legalább a legújabb időkig, — mint pl. a francia irodalom. A mi szerelmi romantika van költőink életében, az nagyobbára ifjú romantika, olyasféle, mint a melyet minden rendes fiatalember átél, csak épen nem tudja költőleg kifejezni. *Pekár Gyula* most egy könyvben gyűjtötte össze a magyar költők nevezetesebb szerelmeinek történetét. Az első történet tulajdonképpen nem szoros értelemben ebbe a sorba tartozik, mert képzelt történetet mond el: hogyan szerzte meg *Mária Terézia* legcsúnyább testőre, *Maróthy Gábor* a szépséges *Colloredo Amélie* kezét a királynő pártfogásával. A többiek már irodalomtörténeti hitelességi dolgok: *Kisfaludy Sándor* gáláns szerelmi kalandjai daliás bécsi katonatiszt korából, *Rózával* való első találkozása, aztán *Csokonai* egy költött szerelmi esete és *Lillával* való szomorú végi jegyessége, *Petőfi* ábrándos szerelme *Csapó Etelkével* és *Jókai* hirtelen házassága *Laborfalvy Rózával*. Mindezek a valamennyiünknek kedves és érdekes dolgok nem történetileg vannak feldolgozva, hanem novellisztikus színezéssel, a megtörtént valóság és a fantáziától segített kombináció keverésével kikerekítve s azon a gáláns hangon elbeszélve, a mely *Pekár* novellisztikus előadómódját jellemzi.

Veronika csókja. *Körmeny* Viktor gyűjtötte össze e cím alatt tizenkét novelláját egy kötetben. A novellák íróját lapunk olvasói is ismerik, nagy részük nálunk jelent meg először. *Körmeny* tehetsége az elbeszélés adománya; nem a történetek és alakok pszichológiai elmélyítése vagy a társadalmi háttér perspektívákat nyitó rajza a fődolog, a mire törekszik, hanem fordulatok, érdekes történeteket igyekszik kitalálni s ezeket könyvnyed és szemléletes elődással elfogadtatni az olvasóval. Van is benne ehhez való invenzió: mindig új és új, vagy legalább újnak ható történeteket tud kombinálni s mindegyiknek meg tudja adni azt a valószínűséget, a melyből az író hitele támad. Komponálása nem mindig egészen biztos, nem mindig azokat a momentumokat hangsúlyozza ki, a melyek a legfontosabbak vagy legérdekesebbek volnának, de vannak jól megkomponált és elejétől végig biztosan vezetett novellái is, a me-

lyek épen ezért pontosan megtalálják azt a hatást, a melyet velük az író el akart érni. Elbeszélő módja is rokonszenves, nagyon világosan beszél, alig hagy valamit is homályban az olvasó előtt s megvan benne a humor szerencsés adománya is. Ez az első könyve az írónak s már ez is tisztességes helyet biztosít neki újabb írások között.

Pesti históriák. *Mogyar Elek*nek valóságos specialitása a régi Budapest. Ismeri minden követ, azt is, a mi még megvan és azt is, a mit már rég lebontott a kőművesek csákánya, gondolatban vissza tud menni a régi kedves belvárosi utcákba, átéli sajtóság hangulatukat, beleskelődik a lakásokba, meghallgatja a nótát, a mit a krinolinok vagy turnőrös kisasszony kiver a zongorán, elmulat a pletykákon, a melyeket suttogva mesélnek hírszincszökről, orfeumi csillagokról, mágnás urakról és úrhölgyekről, béül a boltíves ódon kávéházakba, a hol szivarfüstös levegőben csörögnek a biliárd-golyók, egy asztalnál írók és színészek anekdotáznak, egy másik asztal a nevezetes krakélérek tanyája, a harmadiknál komoly, jól táplált polgárok panaszkodnak a drágaságra és szidják a Tisza-kormányt, ki-kirándul husvét-hétfőn a Gellérthegyre, pünkösdkor a Svábhegyre, rózsanyiláskor a Margitszigetre és elméláz a fák alatt a régi emberek régi dolgairól, tud minden nevezetes anekdotát, ismer minden tipikus alakot, gondolatban járt minden mulatóhelyen, a régi szállodákban, de ott van a falkavadászatokon és a löversenyterén is. Apró képekben írja meg emlékeit és történeteit, melyeknek olyan a hangulata, mint a régi évtizedekből maradt acélmet-szeteké és elszárgult, ódivatú fotográfiáké, a melynek most is vannak még a családi albumokban és egy elmúlt kort idéznek fel bennünk, a melyben az életnek még volt szépsége, a városnak még volt saját, jellemző hangulata, voltak különleges arcvonásai, mert még nem olvadt bele teljesen az internacionális nagyvárosi egyformaságba. *Magyar Elek* könyve, mely *Pesti históriák* címmel most jelent meg, ezt a még magyar és lokális izű Budapestet örökíti meg szeretettel, melancholikus gyönyörködéssel. Nagyon kedves és érdekes könyv, sokan kellene hogy olvassák, mert a mainál jobb, tisztább és boldogabb levegő árad belőle és mert megmutatja ennek a sokat szidott és szívünknek mégis kedves Budapestnek a lelki gyökereit.

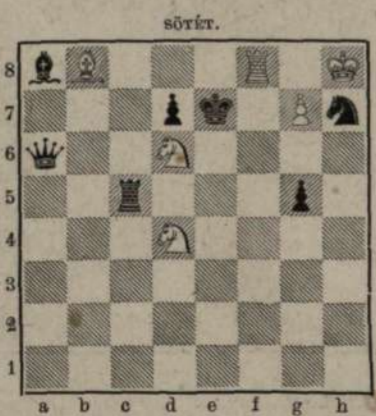
HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: *Kolgyári Császár Dániel* nyug. ev. ref. tábóri esperes, a *Ferencz József*-rend lovagja, 85 éves korában Budapestben. — *Thirring Károly* székesfővárosi műszaki főtanácsos, 60 éves korában Budapestben. — *Lépes Árpád* kereskedelmi miniszteriumi számtanácsos, szolgálaton kívüli százados, a vaskoronarend, a német vaskereszt és a signum laudis stb. tulajdonosa, 45 éves korában Budapestben. — *Herényi János* késműves mester, a budapesti református egyház presbytere és a fásori tanonczotthon gondnoka, 64 éves korában Pestújhelyen. — *Almásy Mihály* kalocsai főegyházmezei áldozópap, zongoraművész és zeneszerző, utazás közben, a kiskőrösi állomáson. — *Visi Ferencz*, a Nemzeti Színház fiatal tehetséges tagja Budapestben.

Marosvásárhelyi *Nagy Lujza* 80 éves korában Budapestben. — Fegyőházi és szalárdi *Jakó Gyuláné* szül. nagybányai Nagy Irén, a jelenleg meg-szállás alatt levő ugocsamegyei Nagyszőlőssön, 50 éves korában. — *Özv. Ister Ernőné* szül. Fendrich Ilona Budapestben. — *Holl Sári* székesfővárosi tanító, kedvelt mesélő, Budapestben. — *Balassa Katóka*, Balassa Béla vezérkari testületi ezredesnek és nejeinek *Lačný Irén*nek kis leánya, 10 éves korában Budapestben.

SAKKJÁTÉK.

3152. számú feladvány K. Larsentől (Hellerup).

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

KÉPTALÁNY.

A Vasárnapi Ujság 1-ső számában megjelent képtalány megfejtése: *Érik a buzakalás.*

Felelős szerkesztő: **HOITSY PÁL.**

Szerkesztőségi iroda: IV., Vármege-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos: Franklin-Társulat IV., Egyetem-u. 4.

1000 és 1000 nő és férfi dicséri a Botár-féle hajnövesztőt, mely megakadályozza a hajhullást és az őszülő hajnak visszaadja eredeti színt. Ára 20 és 30 korona.

Botár-féle szeplőkrém az arcon levő szeplőt, foltot és pattanásokat legkímélőbben eltünteti. Ára 30 K.

BOTAR REGINA kozmetikai intézete Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. sz., I. emelet.

Pianinó elsőrangú, díofa, kereszthúros, moderátorral ellátva, 20.000 koronáért eladó. **WAGNER, József-körút 15.**

Zozo szappant és sampont használn az igazi dáma! Kapható mindenütt! — Készíti: **HUNNIA GYÓGYTÁR, Bpest, VII., Erzsébet-körút 56.**

Az intézetet kereskedelmi akadémia növendékeknek különös figyelmébe ajánljuk.

Rhenania-Tanintézet Neuhausen-Schaffhausenban (Svájc).

A volt schweizeri nyelvnyelvtanárak. Az összes szakokat felvett tanintézet. Külön osztályok minden egyes tanszak részére. Elkészít egyetemre és magyartanra. Felsőkereskedelmi iskola stb. Kereskedelmi nyelvtanítás. Az intézet állami felügyelet alatt áll. Korlátolt számu növendékek felvételnek.

Előjegyzés már most elfogad. Programtartal és ártással szolgál az igazgatóság és Szalay Ferencz úr, Budapest, IX., Szvetenay-utca 21. szám. (Svájci főkonzulátus).

A JÓ PAJTÁS **BENEDEK ELEK** **GYERMEKUJSÁGA**

két nagyobb elbeszéléssel indul az új esztendőben.

Az egyik: *Rókané* öméltsége a forradalom alatt, a másik: *A munka hőse*. Amazt *Benedek Elek*, emezt *Lampérth Géza* írta. Szívet-lelket nemesítő történetek, mesék, versek, ismeretgazdagító olvasmányok valóságos kincsesháza a *Jó Pajtás*.

Rendes munkatársai: *Abrányi Emil, Váradi Antal, Vargha Gyula, Lampérth Géza, Feleki Sándor, Kürthy Emil, Avar Gyula, Mihalffyiné Fái Lenke, Berényi Lászlóné, Tábori Kornél, Csanddy Sándor, Kozma Imre, Székely Nándor, Benedek János* stb.

Állandóan közöl a régi nagy magyar és idegen költőktől a gyermekifjúságnak való költeményeket.

A **JÓ PAJTÁS**-t a Franklin-Társulat (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) adja ki.

Előfizetési ára negyedévre 10 korona. Egyes szám ára egy korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatalt.

9. SZÁM. 1920. (67. ÉVFOLYAM.)

HOITSY PÁL

BUDAPEST, MÁJUS HÓ 9.

Szerkesztőségi iroda: IV., Vármege-utca 11. Kiadóhivatal: IV., Egyetem-utca 4.

Előfizetési ára: az április-juniusi évfolyamra 20 korona. Megjelenik havonta kétszer. — Egyes szám ára 3 korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-állapított viteldi is esatolandó.

A BUDAPESTI ISKOLÁSGYEREK HÓDOLATA FLEDDERUS HOLLANDI FŐKONZUL ELŐTT A HOLLANDI KIRÁLYNÉ EGYETLEN LEÁNYGYERMEKÉNEK SZÜLETÉSNAPIJA ALKALMÁBÓL.

KATICZABOGÁR

REGÉNY. — IRTA HAVAS ALISZ.

(Folytatás.)

V.

„Édes Katiczabogaram! Látod, ígéretemhez híven írok neked, pedig már borzasztón körömrre égett a tanulás. Az írásbeli kézbesítő meg is volt, átcsúsztam rajta, holnapoz egy hétre lesz a szóbeli. Tudod, mesés kép volt, mikor felvonultunk az írásbelire oly kövéren, hogy alig bírtunk lépni, kitömvé svindlivel, azokkal, a miket a jegyzetekből ti írtatok ki I. évesek, sokat dolgoztatok, no, de mind félretettem, jól eldugva s majd elküldöm neked, hasznát veszed még. Bár nagyon komoly gyerek vagy, tudom, hogy titokban megbotránkozol ezen, s azt hiszed, hogy te meg fogod vetni annak idején, hiszen jövőre, mikor én nem leszek itt, nagyon jó tanuló lesz belőled, előre látom. De te is meglátod, mikor négy éven át összesen 23 féle elméleti és gyakorlati tárgyat srófolsz be a fejedbe, majd meglátod, a mikor a 20. képlet után az első, második s a többi szép sorjában kiesik a fejedből. No de hagyjuk ezt! — Az írásbeli „siker”-ét a Margitszigeten ünnepeltük, Joli, Ildi, Bözsi, meg én, mióta ti alsóbb évesek elmentetek, nekünk búcsúzó IV. éveseknek több szabad. Találkoztam ott egy távoli rokonommal, dr. Kós Béla gimn. tanárral, a kit az idei tég nem ismertem, csak tudunk egymásról s ő tulajdonképp a barátai kivánságára (egyik barátja szemben lakik az intézettel) addig mesterkedett, míg Hanna nénéknél megismerkedtünk. Beszélgetés közben te is szóba kerülte, aznap kaptam levelelet, melynek nyíltsága és szomorúsága nagyon meghatott és oly sok eredeti mondásod van benne, mondd gyerek, sehohsem olvastam azokat? Ne haragudj, de hanczegtem kissé veled Béla előtt, a ki nagyon művelt fiú, hogy ilyen az én kis barátnőm, és ő kért, írjam meg neked, hogy ha szeretés olvasni, a mi biztos, és akarod, hogy valaki ajánljon neked könyveket, írd meg nekem és én majd közvetítem mindjárt képesítő után, pedig meg fogok bukni. Mondtam, hogy írja meg ő, hogy mit is akar hát a könyvekkel s csatlójuk a levelemhez, de nem akart, hátha te ezen megbotránkozol. Ne légy túlkomoly, kis leány! Csókoltatom a kis szősi öcsédet, biztosra veszem, hogy már is jobban van. Olel Zsuzsa. U. i. Blanka még nem írt, mióta hazament, lám lám, és te már háromszor. Meglátsz, ki a hűség.”

Kató az udvar sűrű bokrai között olvasta el újra és újra ezt a levelet. Mi ez? Új hang. Pajtáskodó, csaknem egyenjogusító hang. Mégis lesz hát barátság? Pedig hogy fájt a válás, mert azt hitte, hogy ezzel végkép elszakad Zsuzsikától. Talán jól esik neki, hogy híven írogat, míg Blanka... Blanka, Katónak sem ír, de ez semmi. Hanem Zsuzsa íránt mintha hült volna utóbbi időben s már csak becsületből húzott volna valamennyire hozzá. Igaz, több apró jel arra mutatott, hogy Kató szereti jobban Zsuzsa. Lehet ilyen könnyedén végezni egy érzéssel, mint Blanka? Akkor az nem is volt érzés. A mi Kós Bélára vonatkozott, azt elmondta Kató este, mikor öcsését már lefekette, az anyjának és apjának. Lelkesen festette ki előttük s önmaga előtt, hogy milyen kiváló ember lehet Zsuzsa rokona, talán hasonlít is hozzá s ha ő foglalkozni akar Katóval, vezetni őt, ez nagyon szép, kedves tőle. Majd megválnék, nem családika a tanítvány képességeiben.

Az apa hallgatott, mint mostanában gyakran. Az anyja megszólalt:

— Azt hiszem, egyelőre nem kell ezt kifogásolnunk, hisz Kató majd megmutatja a

levelét, ha talán személyesen ír a tanár s akkor jobban meglátjuk, milyen ember.

Az apa csak akkor szólalt meg, mikor Kató kiment.

— Talán jó lesz ez a kis érdekesség, nagyon állandó a Kató lehangoztsága. Lassan-lassan már csak a fiúnkban él...

— Bizony, nem tudom, hogyan viseli el... majd... azt... a mi... elviselhetetlen, — mondta az anya, mindegyik szót halkabban, mint az előbbit, az utolsót már egész halkán.

Kató visszajött s nem beszélt többet a dologról. Nemsokára levelet írt Zsuzsának, melyben gratulált a képesítőhöz, „hiszen biztosan tudom, hogy jól sikerül neked.” Mellékelte azoknak az olvasmányoknak a jegyzékét, melyekre emlékezett. Sok volt ilyen s elég sok jó is köztük. Azt is megírta, hogy szülei örültek, hogy egy olyan ember, mint Zsuzsa rokona lehet, foglalkozik vele. Két héttig kellett várnia a válasza, de nem csodálkozott ezen. A vizsga izgalma, fáradságai, a hazautazás, pihenés lefoglalják Zsuzsát, persze. Játszott Kató a kis öcsésével, felegetett a kérdéseire, a végtelen miértekre, bár közben folyton arra gondolt: „Miért akarsz tudni annyit mindent, te piczi lélekimbó? Hol fogod felhasználni, élvezni azt, a mit erről a mi világunkról megtudsz? Én edes, búcsúzó napusagom!”

Olvasott, zongorázott Kató, apró kis színes mintákat rajzolt és terítöre, párnára hímezte, sétálgatott udvaron és kertben, csak emberek közé nem kíváncszott. Naponta megtörtént, hogy meglepetésszerűen valami különös fájdalmat érzett a testében, pontosan nem tudta, hol? De ez már régi dolog, először az után az éjszaka után jelentkezett, a mely éjszakára szegyenkezve gondolt... A mikor meg akart szólni az életből.

Vége egy délben kis öcsése tipegett hozzá.

— Levelet kaptál Zsuzsika némtől, ugye, a kiről meséltél? Bent van mamimál...

Kató beszaladt s ott várta Zsuzsa levele és még valami. Kis csomagban vékony könyvecske: Anyegin Eugen. „Ezt az első könyvet én küldöm neked, kis leány, tudom, hogy szeretni fogod. Blanka azóta sem írt, a képesítőn átcsúsztam, itthon vagyok, enyém az élet! Bélának azt mondtam elválásunkkor, hogy még azt a részét levelednek, melyben megírod, hogy tetszik Anyegin, elküldöm, de a továbbiakat már ő maga írja meg neked, mert a közvetítés mégis csak nagyon komplikált. Hanem Katika, mult-kori leveledben valami finom célzást láttam ott, a hol kérde, közeli rokonom-e Béla? Nem, fiam, távoli. De tisztán rokoni pajtás-ság van köztünk. Remélem, nem kételkedsz abban, a mit mondom, no és csak nem gondolod, hogy más leányval ismertem meg őt, ha egyéb érzés élne bennem ő iránta, vagy ő bennem irántam?”

Ez a mondat kissé megsúrta Katót, ez idegenül, hidegen hangzott az ő fülebe, de mégis csak nagyon-nagyon kedvesen viselkedik Zsuzsa.

Kató mely figyelemmel olvasta végig Anyegin a bokrok között és újra kezdte. Azután megint hosszú levelet írt Zsuzsának, mikor a négy sűrű oldal aljárta ért, akkor vette észre, hogy épp most következik a végére hagyott téma: Anyegin.

— Ha el is tekintek attól, hogy milyen kedves nekem maga ez a kis kötet, ezt a verses regényt nagyon szeretem. Olyan volt olvasás közben, mintha én magam élném és olyan finom, szép élet volt. Az egész mű és a megoldása, a mi azt hiszem, a legfőbb, nagyon természetesen látszik előttem. A ki nem tudta megfelelő érzéssel viszonzni a

Tatjana érzését, annak a természetéből következik az a büntetés, hogy mikor már tilos, lehetetlen és így érdekesebb Tatjana megközelítése, akkor szeret belé. És hogy az a leány, a ki oly nyíltan, közönséges formákat mellőzve (ez különösen tetszik nekem) és oly bátran (hisz tudhatta, hogy Anyegin esetleg hideg marad) cselekedett, az a leány elutasítja, mikor másnak a felesége, s a kihez hű marad. Hanem még valamit szeretnék mondani. A mint olvastam, hiába akartam más alak helyébe képzelni magam, csak Tatjana voltam jó darabig. De mikor férjhez tudott menni és tudott úgy tenni, mintha nem szeretné már... ezt nem tudtam egészen átérezni. De hisz ez mellékes, ez nem vonatkozik Puskin művére, csak épp hogy ezt is gondoltam.

Kós Bélától hamarabb jött válasz, mint Zsuzsától, röviden, de kedvesen újabb könyvet ajánlott.

VI.

Valahányszor az intézetre gondolt Kató, úgy érezte, hogy egész melegen vonzódnék ahhoz a helyhez, azokhoz a társakhoz, ha nem kellene a visszatéréssel elszakadni a kis fiutól, a kiről nem tudhatta, viszontlátja-e? Szeretne kiaknázni minden órát, minden percet, a mit együtt tölthet vele s ezért inkább itthon maradna s magánúton tanulna tovább. De a szülei nem egyeznek belé és Kató ismét útra készülődik. Zsuzsa legutóbbi levelében tréfásan azt jósolta, hogy most más következni fog utána, talán valamelyik nevelő. Kós Béla azt írta, hogy szeretné, ha tovább is levelezhetnének, mert nagyon érdeklik őt Kató közvetlen, érdekes beszámólói a könyvekről, de nem tudja, írhat-e majd az intézetbe? Kéri Katót, értesítse erről, mihelyt tisztában lesz a helyzettel, úgy tudja, hogy változások várják a visszatérő növendékeket.

Kató eltűndött. Erre nem is gondolt még, pedig csakugyan meglehet, hogy nem levelezhetnek. Lehet, hogy csak apró család-sok árán sikerülne, efelé pedig nem hajlandó. Sajnálná. Nagyon sajnálná. Valami különös, érdekes, kedves hangulatuk volt azoknak a napoknak, melyeken levél jött Kóstól. Hasonló a Zsuzsától érkező sorok hangulatához és mégis más. Határozottan tanító modoruk volt a Kós-velekednek, az idősebb és műveltebb ember jóakaró hangján szóltak, de komolyságuk csöppet sem nagyképű, derűs kedvességük, nem pajtás-kodó és nem udvarló. Olyanszerű volt inkább, mint fiatal, vidám tanító levele olyan gyermekhez, a kit nemcsak kedvel, hanem becsül is. Ez az, becsül, megtaláltam a szót, örvendezett Kató. De miért kedvel és miért becsül, mikor nem is ismer? Zsuzsika ilyen erős melegséggel emlékezett meg rólam? Most már hálás is volt Zsuzsa iránt.

Az intézettel szembenező ablaknak lassan-lassan megint akadt látóvilága. Előbb csak takarítottak, de azután a szeptember napfényében mosolygó kert utain feltűnt két csinos fiatal leány; karonfogva, csendes lépétekkel gyakran sétáltak ott ebéd után, pedig a növénydeksereg még nem mutatkozott.

— Kik lehetnek ezek? — Kérdezte Vártán György és Hollós Odön egymástól, letéve a messzelátót, de nem fordulva el az intézetre néző ablaktól. A feleletet csak akkor kapták meg, mikor Kós Béla kopogtatott be.

— Bizonyosan a két nevelő lesz — mondta Kós belenézve a messzelátóba. Nem tudom, mit szólnak a leányok, ha meglátják, hogy alig pár évvel idősebbek náluk.

Azt tudom, hogy Zsuzsika hamarosan kifogná rajtuk.

— Levelezél Zsuzsikával a nyáron? — kérdezte Vártán, a ki utazgatással töltötte a szünidejét.

— Csak képeslapot írtam neki.

— Azt én is, szólt Vártán.

— En is, mondta Hollós.

— Csodálkozni fogtok, ha elmondom, ki-vel leveleztem.

— Csak nem Linkával, a szépasszonyyal?

— Ej, legyintett Kós és fanyar arczzal felelte: Vele befejeztem. S általában az olyan-féle nőekkel, mint ő. Zsuzsa is olyanszerű, épp ezért nem izgat. Hanem van egy kis barátnője, imádója, a hogy ők nevezik.

... Beszét róla a Margitszigeten, emlékszem, szólt Hollós.

— Igen. Szomorú gyermek, mert minden, a mi borús, mély hatással van rá, a mi pedig vidámság, az csak érinti őt s aztán el-suhan fölötte. A szenvedélyes anyák című nő-k csoportjába oszthatnók be, máris kitű-nik ez, pedig igazán gyermek, 15 éves mult.

Határozottan intelligens, sőt gondolkozó gyer-mek, bár a szerelenség érzésem. Vele ke-veredtem atyai levelezésbe, ilyen halk vi-szonyyal érem be mostanában s igazán örömem telik borzasztó árattal, komoly, de közvetlen és néha eredeti kis írsaiban. E mellett legalább nyugodtan dolgozhattam, s be is fejeztem a munkám, nemsokára meg-jelenik. Szervusz Szentimrey!

Szentimrey halk kopogás után lépett be és csöndes mosolyal üdvözölte barátait, a kiket hetek óta nem látott.

— Tudjátok, ezzel a kis leánnyal, a ki-ről beszéltem, tulajdonképpen nem nekem, hanem Szentimrénnek kellene barátkoznia. Nekivalóbbat keresek sem találnánk...

— A rokonodról beszélte? — kérdezte Szentimrey.

— A, csak nem gondolod, hogy Zsuzskát tartom nekedvalónak, ember?! — nevetett Kós.

— Egy nő sem nekem való, — mondta kedvetlenül Szentimrey, közben az ablakhoz lépett és szórakozottan belepillantott a mesz-szelátóba, de jóformán csak félszemmellel s rögtön letette.

— No hát Öregem, mutatok majd egyet-mást ennek a gyermeknek a leveleiből, any-nyira általános, hogy nem követek el indisz-kréciót, biztosra veszem, hogy nagyon fog neked tetszeni. Meg fog lelni.

Szentimrey a könyvszekrény polczeit né-zette:

— Bármilyen modorban ír az a kis leány, mindenesetre azért választotta éppen ezt a hangot, mert úgy gondolta, hogy az hat rád legjobban. Ez a Strindberg kötet itt új, ugye? — S kivett egy könyvet a szek-rényből.

HUSZÁR KÁROLY VOLT MINISZTERELNÖK ÜDVÖZLI FLEDDERUS HOLLANDI FŐKONZULT ÉS NEJÉT.

— Az új, felelt Vártán. Hát te dolgoztál valamit?

— Semmit. Csak olvastam. Gyűjtöttem az adatokat a munka számára, melyet majd egyszer, talán, megcsinálom, — felelt Szentimrey.

— Borzasztó vagy a te örök adagyűjté-seddél, szólt Hollós. Nem fogsz te dolgozni, ha csak meg nem nősiülz s meg nem csal a feleséged. Ez talán ihlet majd. Ámbár látod, minden ihlet és adagyűjtés nélkül meg lehet élni, mint a hogy Gyuri meg én megélünk! Gyuri csinálja a bérházak terve-rajzát és szerelmes Zsuzsikába.

Szentimrey Vártánra pillantott, Vártán mosolygott.

— En eljárok a hivatalomba és eltöltöm ott az időt és nem vagyok szerelmes senkibe s élünk mind a ketten. Gyuri emellett épp úgy kiveszi a részét a nőkből, mint én s én épp úgy, mint ő.

— Képzeltétek, lakást változtatok, szólt Kós. Az édes anyám felköltözik, mert gyógy-kezeltetnie kell magát idefönt s penszióban lakunk addig...

— A te szobádat kivették már? — kérdezte Szentimrey?

— Ugy tudom, nem.

— Akkor én kiveszem. Az enyémmel nem vagyok melegegedve, te pedig mindig dicsér-ted a tiedet.

— Igen, ajánlhatom.

— Azért mégis az enyém a legfőlségesebb

lakás, kiáltott fel Vártán és lemutatott az intézeti kertbe.

A szeptemberi napfény most már négy leányfejre mosolygott odalent, két éppen most érkezett növendék mutatkozott be a két nevelőnek, azután megfordultak s karon-fogva tértek vissza az udvar felé, bizonyo-san a két fiatal néni tárgyalva útközben, kik közül az egyik talpig feketében, csak a nyakán visel kis fehér kemény gallért, mely útjában van szokott fejmozdulatának. Pedig olyan ez a kis fejmozdítása, mint valami kedves, szelid madaré.

Kató még nem jött meg, ő épp a vona-ton ül most rendes utitársával, a ki immá-ron III. éves és, ezért nagyleányossá válto-zott az öltözködése. Épp most száll be hoz-zájuk Péchy Sári s megállapítja Katóval együtt, hogy ők már II. évesek és kíván-csiak az új I. osztályra.

— Tudod, hogy új társunk is lesz? — kérdi Sári.

— Nem hallottam, — felelt Kató.

— Igen, Kovács Janka segített nyáron az irodai munkákban s ő írta nekem, azt is tu-dom, hogy bennlakó és Zayzon Évának hív-ják. Vajjon milyen lesz? Kicsi vagy nagy? Szép, csunya vagy jelentéktelen? Kedves vagy kellemetlen? Tűndött Sári.

— Nem lesz jó dolga, mert új növen-dék, — szólt Kató, előlegezett részvéttel a hangjában.

— Hát Zsuzsával mi van? — kérdi érdek-lődve Sári.

— Sikerült a képesítő, most odahaza pi-hen, levelezünk és nagyon kedves hozzám.

— És Blanka?

— Se Zsuzsának, se nekem nem írt, Len-kével leveleztem, Bertával váltottam egy-szer levelet és...

— És?

— Mással senkivel a leányok közül, — felelt Kató, mert hirtelen megérezte, nincs Sárival olyan viszonyban, hogy mindnről be kellene számolnia.

Mikor megérkeztek s beléptek az intézet nagy kapuján, előbük szaladtak azok, a kik az udvarról meglátták őket s átölték, össze-vissza csókolták őket hamisítatlan, meleg örömmel, ugyanúgy a folyosón szembejövők s azok, a kikre a nappali szobában találtak. Kató kipirult s a boldogsághoz hasonló ér-zéssel lepte meg ez a fogadtatás. Szeretnek, szeretnek már ők, a kiket én régen szere-tek, — ez ujjongott benne. Lenkével már el sem hagyták egymást, együtt közeltek Berta asztalához, ott állt az új leány, kissé ijedten tekintve körül a sok idegen társ kö-zött. A mint odaértek Katóék, megálltak.

— Zayzon Éva, Csilla Kató, — mutatta be őket egymásnak Berta. Lenke már előbb megismerkedett Évával.

(Folytatása következik.)

AZ ISKOLÁS GYEREKEK GYŰLEKEZÉSE A GELLÉRTHEGYEN.

HORTHY MIKLÓS KORMÁNYZÓ NEJE A HOLLANDIÁBA INDULÓ GYERMEKEK KÖZT.

A HOLLANDIÁBA UTAZÓ GYERMEKEK BESZÁLLÁSA A VONATBA.

MAGYAR GYERMEKEK INDULÁSA HOLLANDIÁBA.

TÜNETEK ÉS TÜNÖDÉSEK.

© Mi lesz ezzel a mi megtépzott, megsanyarogott szegény hazánkkal? Meg fog-e tudni állni csupa ellenséges nemzetek közé ékelődve, a maga megfogytakozott erejében? Nem fog-e összeroppanni önmagától még az esetben is, ha békét hagyunk neki az ellenségei? Megfosztva anyagi erejének legvitálisabb kútfőitől, megrabolva vasérc és szénbányáitól, erdeitől s vízi erőitől, az a kis ország, mely a magyarság tulajdona gyanánt megmarad, elég lesz-e arra, hogy táplálja a maga népét s kielégítse a nemzetnek kulturális és lelki szükségleteit, holott pedig az állami és magán adósságoknak oly irtózatossága fog nehezéni rá, melynek számbeli összegét még elképzelni is nehéz?

Súlyos kérdések ezek, melyek aggodalommal töltenek el minden jó hazafit. De úgy tetszik nekünk, hogy kedvező esetekben, ha megfeszítjük minden erőnket, ha teljes készséggel látunk neki a munkának, lefokozzuk az igényeinket és megtanulunk egész alaposan takarékoskodni: akkor szembe nézhetünk mind azzal a nehézséggel, amely reánk leselkedik.

A nemzetek fejlődő képessége csodálatosan nagy, az expanzív tehetség, melylyel egy nép fokozni tudja a maga erőit, olykor álmélkodásra készítenek. Tapasztalhatjuk ezt a saját nemzetünk fejlődésén is, ha csak arra a rövid hetven esztendőre tekintünk vissza, a mely függetlenségét harcunk idejé óta letelt.

Mintha ez a mai ország, a mi a kulturát és nemzetgazdasági viszonyokat illeti, nem is lenne azonos azzal, a melyet előzőltek a Bach beamterei. S minthogy az abszolút uralom alatt az ország csaknem stagnált, nem is 1849, hanem csak 1866 óta ment végbe az egész változás, a melyet a történetíró megállapíthat. Egy teljesen elmaradt, inkább pásztorokdással mint földműveléssel foglalkozó ország alakult át olyanná, a hol hazát találunk a tudományok és művészetek, a hol lendületnek indult az ipar, értékesítenek minden felszántható földet, a hol a köz- és magánjövödelem legalább is a százsorosát teszi ki az akkorinak.

Hetven év előtt egyetlen vasúti vonala volt az országnak, mely Béctől Szolnokig vitt, s azután kettős irányban folytatódott Bázisig és Debreczenig. Kassa felé a dilizsánsz tartotta fel a személyforgalmat, vagy a saját kocsiján mehetett az utazó, Sopronba csak Bécsen keresztül lehetett eljutni, Brassó felől pedig otromba nehéz fuvaroskocsik hozták és vitték az árut, a mely kocsik élébe húsznál is több lovat kellett fogni, s a melyek kedvéért száz méternél szélesebb országutakat hagytak az Alföldön, hogy legeltetni lehessen rajtuk. De tavaszi és őszi esőzések idején még ennyi hámos jószággal is sokszor megakadt

a közlekedés; a híres Derczy-gáton minden ötven lépés után tele lett sárral a kerekek küllőinek köze, meg kellett állni letisztogatni a sarat. Máskor a Tisza kiöntései tették hetekre lehetetlenné ezt a primitív közlekedést is. Maga a folyamokon való hajózás is csak a minimumra szorított, s az uszály hajók élébe ötven-hatvan lovat is fogtak, s ezek vontatták át még Buda és Pest partjai között is a kocsisok ékeltén lármaja által kísértve a rakományt.

A miserábilis közlekedési viszonyok okozták, hogy gabonát csak a vidéki szükséglet részére termeltek; még a Duna-Tisza közén is csak a partokhoz közel fizette az ki magát, máshol megemészette a hasznát a fuvar. Az egész Tiszántúli Alföld kivételre és eladásra alig termelt kalászosokat, gulyák, ménesek, juhnyájak lepték el a teljesen fátlan pusztaságokat, melyeken ma az aczélos búza terem. Gazdasági gépeket épen csak a hírokból ismertek; hatvan esztendő előtt lehetett látni az első gőzcseplő-gépet; lovak nyomtatták el a nagy gazdaságok termését is, s néha tél beálltaig tartott a nyomatás. A tisztasághoz szokott gazdaszony megmosatta a búzát, mielőtt malomba küldte, mert az ágyásba beleszemeltetnek a lovak, s mikor az első fővárosi malomok épülni kezdtek, cserekereskedés keletkezett s a búzát nem vásárolták, hanem liszt fejében váltották be.

A kereskedelem csak ép a legszükségesebbekre szorított; a régi háziipar már elenyészőben volt, a gyáripar még csak az első szárnypróbálgatás stádiumáig jutott. A szűk korlátok között lezajló vásárokat bizonytalanná tették a rablók. Sokszor fényes nappal rabolták ki a vásári népet, vagy hajtották el erőszakkal egész gulyákat. Mikor Bismarck 1852-ben Budán járt, a városkocsi mellett meg Ferencz József ideérkeztek, egy kis utazást tett kocsin a Tisza mentén Szolnokról Csongrádig, és onnan Kecskeméten—Nagy-Kőrösön át Irsáig, s ismerőse, egy osztrák katonatiszt csak úgy eresztette el az útra, hogy biztonsági kísérettel egy szakasz vasa németet adott vele. Mert ép előzőleg is az egész vásáros népet megállították s kifosztották Kőrös és Kecskemét között a lovas-betyárok.

Ilyen volt mintegy hetven év előtt az ország állapota és mégis mivé fejlődött!

És a mily hátra volt az ország állapota a vidéken, ép oly elhanyagolt volt a kettős főváros, Pest és Buda.

A nemzeti múzeumot kivéve nem volt egyetlen szebb középületünk, se egyetlen templomunk, mely valamelyes stílbeli csint árult volna el. Főúraink közül egynek sem volt a fővárosban mutatósabb palotája. Általános bűmlát tárgyát képezte a kaszárnyaszerűen épült s akkor is piszkos Orczyház, melyet okvetlenül megnézett — ha csak volt rá érkező — az idegen, mikor először jött a

fővárosba. Északi irányban a Nyugati pályaudvarig terjedt a város, s a «Pesti Hirlap» mai épületével szemben volt egy nagy kiterjedésű árnyas kert. — Kund polgár tulajdona — a hová elraktározni szokták azokat a fabódékat, a melyeket országos vásárok alkalmával az egész Váci-köruton és Károly-mez Muzeum-köruton végig felállítottak, s a melyekben idegen kalmárok árusították néhány héten át portékáikat. A városliget felé a körutig sem terjedt a beépített terület; az Aradi-utca egyik oldalát tejes kofák majorjai képezték, melyekkel szemben gyér akác-erdővel volt benöve a homokbuczka, s az udvarokból oda hordták ki az istállótrágyát. A Kerespesi-uton kétfelől nyílt árkok futottak végig a házak előtt, az árkokon át hidak vezettek a házak udvarába, mert csatornázás még nem létezett. A Keleti pályaudvarral szemben zöldsés kertek, a mai Csikágó helyén, még azontul is soká szőlők terültek el. A mai Királysínház tájékán egy elzárt rét létezett, mely körül volt építve apró házakkal, s csak azoknak kertjein át lehetett jutni a rétre, melyet különben kecskelegelőnek használtak, s melyen keresztül egy piszkos és bűzös vízű ér folydogált.

Vizvezeték sem létezett; többnyire az udvarok kútjának salétromos vizét itták, uriházakhoz s a jobb vendéglőkbe az Orczy-kertben levő lllés-forrásból hordták az innivalót. Mosáshoz puttonyokban hordták vállalkozó tótók a Duna vizét házról-házra, s ott merítették meg puttonyaikat a mai Hungária-szálló helyén, hová a parton a házi szemetet szokták volt összehordani a városból.

Ilyen volt a város külső képe. A belső élete sem volt fényes. Kereskedelem volt ugyan valamelyes, némi háziipar is, de gyári ipar ugyszólván semmi. A mit előbb létesítettek, pl. a Valeroféle selyemgyár, az is megbukott volt már. A pénzforgalom alig tett ki évente az egész fővárosban annyit, a mennyit ma egy erősebb bankintézetünk egyetlen nap alatt forgalmaz. S ez a kereskedelem és ipar is csaknem teljesen német volt. Boltokban a segédek, vendéglőkben és kávéházakban a pingérek németül szolgálták ki a vendéget, s nagy részök egy szót sem értett magyarul. Fiakker-kocsis ritka volt, a ki nyelvünkön beszélt s az utcán golyózó gyerekek németül társalogtak egymás között. Nehány magyar író és költő tartotta fenn a fővárosban a magyarságot, a kik csak azért tudtak megélni és némi hatást kelteni, mert a vidéki magyarság hazafias áldozatnak nézte és ehhez képest támogatta a működésüket.

Ilyen volt hetven év előtt az ország, és ilyen annak a fővárosa. És milyenné fejlődött!

Ne essünk tehát kétségbe. Az a nemzet, mely ily erőfeszítéssel ekkora eredményt tudott létrehozni, meg fog talán birkózni most is a reá várakozó feladatokkal.

Udvary Ferencz: Kurucok.

Kopits János: Vae victis!

A Képzőművészeti Társulat tavaszi Kiállítása.

Régi boldogabb idők emléke jutott eszünkbe, a mint végigjártuk a Múcsarnok termeit. Az utolsó hajban és keserűségben töltött esztendő gyenge kiállításainál jóval különbre találtunk, mintha a tárlat a régi latin közmondás bizonyítékául a múzsák békés fel-támadásáról akarna tanuskodni. A kiállítás ugyan nem ad ezúttal sem teljes képet festészetünk és szobrászatunk mai állapotáról, mert számosan és sajnos, épen a legkiválóbbak közül sokan távolmaradtak róla, de átlagos képzőművészeti kulturánknak eléggé hü képét adja. Ez a kép, ha valami nagyon

meglepő vonásokkal nem szolgál is, becsületes és meggyőző bizonyossága kulturánk fejlettségének, a melyre ma annyiszor kell, de sajnos mindhiába, hivatkoznunk.

A kiállításon immár békésen megférnek egymással a különböző irányok is. Képviseelve van rajta a legújabb forradalmiak kivételével minden törekvés, a mely a képzőművészetet az elmúlt három évtizedben foglalkoztatta. Az egyikben és a másikban is akadnak egyaránt jó és gyöngé dolgok, hiszen a művészet kérdésének nem az irány, hanem az egyéni tehetség ereje az egyedüli mértéke. Mégis, akármennyi figyelemreméltó alkotás van is e tárlaton, van valami fáradtság is benne, különösen azoknak a fiatalok-

nak munkáiban, a kik mestereik formáihoz a magukéból nem sokat törekedtek hozzáadni.

Mint a Múcsarnok kiállításain mindig, a melléktermekben kissé vásárszerű a hangulat, a legjava dolgok most is a közepén és jobbra a szélső szobákban vannak, jutott belőlük azonban a többi szobákba is, úgy, hogy mindet tanácsos végigböngészni. Tapogatózó újjításként egypár szoborművel benyomultak a rendezők az eddig kizárólagosan csak képeknek fenntartott helyiségekbe is, a mit határozottan helyeselhetünk. Így legalább egypár jó darab kiszabadul a szoborcarnok minden kisebb méretet elnyomó sivar környezetéből. Nem bánók végül, ha

Kada Alajos: Krisztus és az Emausiak.

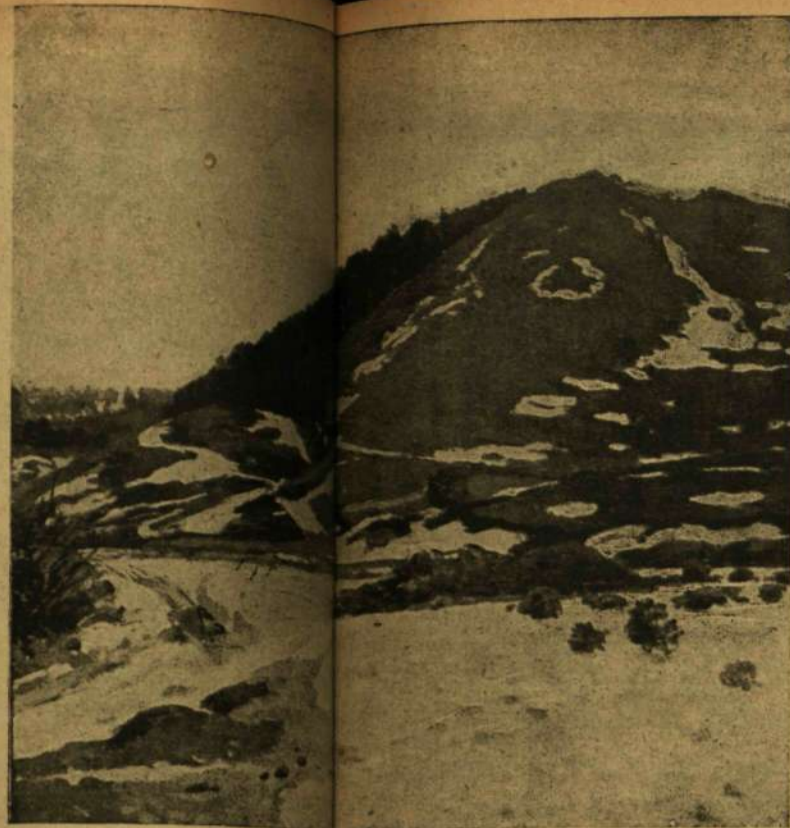
Ströbl Alajos: Schulek Frigyes mellszobra.

Leidenfros Sándor: Selymek közt.

Mihalovics Miklós: Szomorú hírek.

Sályva kanyarulat.

Kacziány Ödön: Holdas hangulat.

Glatz Oszkár: Anya és leánya.

Romek Árpád: Kakas.

Sándor Béla: Menekültek.

Tornai Gyula: Arab zene.

Siligay Ferenc: Erdei szakadék.

Terror.

Poll Hugo: Unatkozó internáltak.

DÍSZRUHÁK, CSIPKÉK, SELYMEK, SZÖNYVEK, KÉZIMUNKÁK.

A NEMZETI VAGYONMENTŐ VÁSÁR AUKCIÓJÁNAK KIÁLLÍTÁSA.

grófné szívesen fogadott papokat, de ezenkívül is André bitoros a grófné lelkét teljesen hatalmában tartotta. Sietett a szalomba és bocsánatot kért vendégétől, a miért megvártatta.

A virmentali kanonok szép ember volt. A nemes arcvonásokon felismerhető férfias akarat különös módon mondott ellent mozgólatai és hangja habzó óvatosságának. Épp így csaknem fehér haja is meglepő volt fiatalos és friss arczsinne mellett.

A beszélgetés csak nehezen indult, daczára a grófné előékenységeinek és megszokott frázisokból és udvariasságokból állott, melyek a grófné gyászára, André bitoros egészségre és Gyulának új bukására az Akadémiaiban vonatkoztak. Az abbé hangja azonban mind halkabbá és komorabbá vált, arca pedig a legszomorúbb kifejezést öltö magára. Végül is felállott, de a helyett, hogy bucsut vett volna, így szólt:

— Szerettem volna, grófné, a bitoros megbízásából egy fontos dologról beszélni Onnel. Ez a szoba azonban visszhangzik, az ajtók száma ijesztő, attól tartok, hogy valaki meghallgathat.

A grófné imádkozta a fontoskodást és álszenvedést s bevezette a kanonokot egy keskeny kis boudoirba, melybe csak a szalomból lehetett belépni és becsukta az ajtót.

— Itt védve vagyunk, mondá. Beszélhet minden veszély nélkül.

Az abbé azonban, ki a grófnéval szemközt egy párnaszéken helyezkedett el, beszéd helyett kihuzott zsebéből egy selyemkendőt s göresös sirását abba rejté el. A grófné ijedten a mellé álló asztalkán lévő munkakosara után nyult, kivett belőle egy üvegcskét s nem tudta, felkínálja-e vendégének a csillapító sókat, végül is azonban saját maga emelte orrához.

— Bocsánson meg nekem, mondá végül az abbé s kiemelte a selyemkendőből vérborult arcját. Nagyon jól tudom grófné, hogy Ön mennyire jó katolikus és ezért rövidesen meg is fogja érteni felindulásom okát és maga is osztozkodni fog benne.

A grófné nem szerette a hosszú áradozásokat, de finoman lorgnonja mögé bujt. Az abbé összeszedte magát és székét kissé közelebb húzva, így szólt:

— Én megkívántam, grófné, a bitoros ünnepélyes kijelentését, míg rászántam magam az idejövételre; igen, biztosítékot kívántam arra nézve, hogy az Ön vallásos érzülete nem egyike azoknak a nagyvilági vallásosságoknak, melyek csupán a közönyt álcázzák jelentik...

— Térjünk a tárgyra, kedves abbé.
— A bitoros tehát biztosított arról, hogy teljes bizalmam lehet az Ön titoktartásában, olyan mint a gyóntató atyáiban, ha ugyan mondhatom ezt...

— De kedves abbé, bocsásson meg, ha oly titokról van szó, melyet a bitoros ismer és ennire fontos titokról, hogyan lehet, hogy nem szólt nekem személyesen róla?

Már az abbé mosolya is elég lehetett a grófnének ahhoz, hogy megértse, mennyire téves volt a kérdése.

— Levelt írjon! De grófné, hiszen napjainkban a póstán a bitorosok minden levelét felbontják.

— Rábízhatta volna Önre a levelet.

— Igen grófné, de ki tudja mi történhetik egy lap papírossal? Hiszen annyira ellenőriznek bennünket. Ezenfelül azonban a bitoros nem is akar tudni arról, a mit én elmondandó vagyok. Ugy akar tenni, mintha mitsem tudna róla... Grófné, utolsó percében elhagy a bátorságom és nem tudom...

— On nem ismer engem, abbé, és így nem sértődhetem meg, ha nincs nagyobb bizalma bennem, jegyezze meg szeliden a grófné s elfordítva fejét, ölébe ejtette lorgnonját. A legnagyobb tiszteletet tanusítom azokkal a titkokkal szemben, a miket rám bíznak.

Isten a megmondhatója, hogy sohasem árultam el egyet sem. Az azonban még sohasem történt meg velem, hogy én kértem volna valakinek a bizalmát... Olyan mozdulatot tett, mintha fel akarna kelnit, az abbé azonban kinyújtá karját feléje.

— Meg fog bocsátani nekem grófné, ha tekintetbe veszi, hogy Ön az első asszony, az első, mondom, ki méltónak ítéltetett azok által, kik ezt a szörnyű küldetést reám bízták, ezen titok megtudására és megőrzésére. Bevallom, meg vagyok ijedve, mert kissé tulságosan nehéznék, szinte elviselhetlennek tartom ezt a leleplezést egy nő képességeihez mérten.

Nagy tévedés uralkodik a nők értelmi képességeit illetőleg, jegyezze meg egészen szárazon a grófné. Kezeit erre kissé fölemelve, kíváncsiságát közönyös és átszellemült arczkifejezéssel próbálta elleplezni, melyet az Egyház ily fontos titkáknak meghallgatására alkalmasnak ítélt. Az abbé újból közelebb húzta a székét.

Az a titok azonban, melyet Salus abbé a grófnéna bizni szándékozott, ma is még annyira lesújtónak, annyira különösnek látszik előttem, hogy nem merem további óvintézkedések nélkül elmondani.

Mert van regény és van történelem. Já-

ratos kritikusok azt mondták, hogy a regény az a történelem, a mely megtörténhetett volna, a történelem pedig az a regény, mely valóságban megtörtént. El kell csakugyan ismerni, hogy a regényírő művészete gyakorta nagyobb hitelt érdemel, míg viszont a megtörtént eseményben nem ritkán kételkedni kell. Vannak sajnós, kétkedő szellemek, kik a tényt azonnal tagadják, mihelyt kissé elűt a mindennapitól. Én nem ezek számára írok.

Hogy Isten földi helytartóját a Vatikánból elrabolhatták és a Quirinal rendelkezésére megfoszthaták tőle úgyszólván az egész kereszténységet, — ez egy olyan túlságos probléma, melynek fölvetésére nem rendelkezem elég vakmerőséggel. Történelmi tény azonban, hogy 1895. végén mindenfelé beszéltek róla és egészen bizonyos, hogy számos vallásos lélek igen fölháborodott rajta. Néhány ujság félelmen szóba hozta a dolgot, de elhallgattatták őket. Saint Maloban erről a tárgyról röpirat* jelent meg, melyet elkoboztak. Azaz sem a szabadkőműves párt nem óhajtott, hogy e gyalázatos gaztett ki derüljön, sem a katolikus párt nem merte támogatni és fedezni azokat a rendkívüli gyűjtéseket, melyeket az említett cél érdekében azonnal megkezdtek. Kétségtelen, hogy számos vallásos lelken eret vágtak (félmillióra becsülik az összegyűjtött vagy elpazarolt összeget), de nem derült ki soha, hogy vajjon azok, a kik a pénzt kézhez vették, csakugyan jámbor lelkek voltak-e vagy esetleg csak szélhámosok? Annyi bizonyos, hogy ezen gyűjtés véghezvitelére, — vallásos meggyőződés híján, — oly bátorságra, ügyességre, tapintatra, ékesszólásra és az emberek és körülmények oly széleskörű ismeretere volt szükség, a milyennyel csak néhány ritka lény rendelkezhetett, mint például Protos, Lafadio volt cimborája. Becsületesen bejelentem az olvasónak: ő az, ki ma a virmentali kanonok felvett neve alatt a színen jelenkezik.

A grófné elhatározta, hogy nem nyitja ki a száját, nem változtatja meg magatartását, sőt még megjegyzést sem tesz mindaddig, míg az egész titok felfedve nincs és zavarhatatlan nyugalommal hallgatta az állapot, kinek fellépése fokról-fokra teljesen megerősödött. Felkelt és nagy lépésekkel felalál járt a szobában. Jobb előkészítés céljából előadta az egész ügy történetét, ha nem is a legelejétől kezdve (hiszen a Páholylók és az Egyház harca — pedig ez a lényeg, — nem áll-e fenn már hosszú idő óta?) hanem felemlített néhány tényt, melyből e két hatalom flagrans ellenségeskedése kiderült. Felhívta mindenekelőtt a grófné emlékezetét arra a két levélre, melyet a pápa 1892. deczemberében írt, az egyiket az olasz néphez, a másikat pedig a püspökökhöz intézve, melyekben eleve figyelemzetett minden jó katolikust a szabadkőművesek üzelmeire. Majd, minthogy a grófné emlékezete cserben hagyta, kénytelen volt régibb dolgokra visszatérni és felemlíteni Giordano Bruno szobrának felállítását, melyet Crispi vitt keresztül, ki mögé rejtőzött mindaddig a szabadkőműveség. Azt állította, hogy Crispi el volt keseredve a fölött, hogy a pápa visszautasította az ő közeledési szándékát és nem mutatkozott hajlandónak tárgyalásokba lépni vele.

(És e szó alatt: tárgyalás, nem azt kellett-e érteni: alávetni magát?) Elmondta ennek a tragikus napnak történetét, mint helyezkedett el a két ellenséges tábor, mint emeltek föl végre álarczukat a szabadkőművesek: mialatt a szentszéknek akkreditált diplomáciai kar a Vatikánba indult, ezen eseményeket által Crispivel szemben érzett megvetésével egyidejűleg tiszteletét fejezni ki szegény, keserített Szentatyánkkal szemben, — a Páholylók kibontott zászlókkal a Campo dei Fiori-n vonulnak föl, hol a kihívó bálvány áll, és megtapsolják a híres istenkáromlót.

— A nem sokkal több bekövetkezett

* Jelentés a Vatikán fogdáiban behörtönözött XIII. Leó pápa Ó Szentisége kiszabadulásáról. (Saint Malo, Billols Y. nyomdája, Rue de l'Orme 4. 1895.)

consistorium ülésén, 1880. június 30-án, — folytatá az abbé (még mindig állva, miközben két előre nyújtott karjával a kis asztalkára támaszkodott és előre hajolt a grófné felé) — XIII. Leó fölemelte elkeseredett fölindulása hangját. Tiltakozását meghallotta az egész világ és megremegett az egész kereszténység azon fenyegetés hallatára, hogy el akarja hagyni Rómát! Elhagyni Rómát, azt mondtam!... Mindezt, grófné, Ön is tudja, szenvedett is miatta és emlékszik rá, mint én.

Az abbé folytatta a fel-alá járást. Végül Crispi megbukott. Lélekzetéhez jut-e vajjon az Egyház? 1892. deczemberében tehát a pápa megírja ezt a két levelet. Grófné...

Újból leült, hirtelen odavonta székét a diván mellé s megfogta a grófné kezét.

— Egy hónappal később a pápát behörtönözték.

A grófné ezen kijelentés után is nyugodt maradván, a kanonok elengedte karját és nyugodtabb hangon folytató:

— Nem szándékom, grófné, az Ön szánalmát felidézni egy fogoly szenvedési iránt, az asszonyok szíve mindig könnyen megindul szerencsétlenségek láttára. De az értelméhez fordulok grófné és felkérem, vegye figyelembe azt a zavart, melybe bennünket, keresztényeket szellemi vezérünk eltűnése súlyosított.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Omar Khájjam. Ez a nálunk eddig csak kevesek előtt ismert név egy XI. századi perza költőnek a neve, a ki az emberiség nagy költői között foglal helyet. Négyszor strófaban írt versei. — eredeti nyelvükön *rubái* a nevük, innen Omar Khájjam élete munkájának a neve: *Rubayat* — a legnagyobbat adják, a mi versben egyáltalán adható: tökéletes és hiánytalan kifejezését egy kor, egy faj és egy éghajlat filozófiájának. Ez az a keleti filozófia, a melyet az orientális szellem más termékeiből is, bár többnyire kevésbé teljesen kifejezve, ismerünk: a pesszimizmusban, az élet és az emberi dolgok hiábavalóságában való meggyűlés, a mely egy fatalistikusan lemondó mozdulattal számol le mindennel, a mi után az emberek futkosnak s csak egyet ismer, a mi az életet elviselhetővé teszi, a mi örömet és értelmet tud adni a létnek: a pilanlat futó örömet, az értekek könnyű és enyhítő mámorát, a mely mögé el lehet bújni a világ ostobasága, gonoszúsága és szenvedési elől s a mely az egyedüli pozitívum a negatívumok zárvaros tömkelegében, melyet életnek neveznek. Omar Khájjamnál ez az egyetlen öröm a bor szimbo-

BUTOROK.

lumában fejeződik ki, de ez nem jelenti nála az alkohol túlságában való tobzódást, hanem csak a megnyugtató, mindent kiegyenlítő feledkezést. Úgy merül el a borba, mint a könnyű, minden rosszat letérítő álomba, a mely megszépít mindent és a kiábrándult léleknek visszaadja az illúzió gyönyörét, Omar Khájjam költészete különösen Angolországban keltett óriási visszhangot: Fitzgerald művészeti fordításában, jobban mondva európaisztásában a *Rubayat* akkora sikert aratott, a mely még a nagyon kelendő könyvek hazájában, Angliában is szinte példátlan, a legolvasottabb laikus könyvek egyike lett. Londonban és egyebütt, a hol angolok laknak, se szeri, se száma az Omar Khájjam tiszteletére alakított kluboknak s a könyv újra meg újra megjelenik százezer kiállításban, a legdiszesebbtől a legolcsóbbig, híres művészek tekekednek illusztrálásában, híres kiadók és nyomdászok a kiadásában. Más országokban is, bár nem olyan óriási méretű, de még mindig nagy sikere volt. Nálunk most jelent meg az első fordítása, a Fitzgerald-féle angol szöveg szerint, a Talos kiadásában s máris igen sok olvasóra talált. Érdekessége az is, hogy egy új és meg kell mondani, kitűnő műfordító tehetség, Szabó Lőrincz mutatkozik be vele, a kinek mindjárt ez az első műve teljesen kész, érett, technikában, a kifejező eszköz gazdagságában és biztos használatában a legjobb magyar műfordítások mellé állítható munka.

EKSZER, FESTMÉNY ÉS MŰTÁRGYAK.

A NEMZETI VAGYONMENTŐ VÁSÁR AUKCIÓJÁNAK KIÁLLÍTÁSA.

A szenvedélyes barátok. Wells, a modern európai irodalmi mozgalom egyik első vezérszeme, sokféle arculattal áll a világ előtt: mint szociológus, a ki a modern társadalom átalakításának programján gondolkozik, annak az angol szociológus csoportnak a szellemében, a mely *Fabian Society* néven vált ismeretessé s a mely kritika alá vette úgy a kapitalizmust, mint a szocializmus szellemét és ebből próbált valami új, megnyugtató szintézist felállítani; mint páratlan intuícziójú kombináló képesség, a mely megismerni igyekszik a jelen állapotait s ezekből próbálja megállapítani a fejlődés tendenciáját, felállítani a jövő horoszkópját; mint fantasztikus regények írója, a ki a modern technika és metafizika által adott lehetőségekből kiindulva merész leleményű történeteket kohol, de mindig azért, hogy kritikáját — sokszor éles és szarkasztikus szatirájú kritikáját — adja a mai életnek, a társadalom, a kultúra és az állam mai berendezésének és mint társadalmi regényíró, a ki megleveleli a mai élet jellemző alakjait és rajtuk keresztül világítja meg mindazt, a mit reformra szorulónak és tarthatatlannak ítél. Ebben a sokoldalúságban tehetségének gazdagsága nyilvánul, de teljes egységet ad bele az, hogy az író szeme, akármilyen fajtájú dolgot ír, mindig a modern életre van függesztve, az alapja, a melyből kiindul és a melyhez visszatér, mindig valami társadalomkritikai gondolat. A magyar olvasó is sokat köszönhet neki, művei magyar fordításokban nagy közönségre találtak és sokak gondolkodását termékenyítették meg. Most új regénye jelent meg *Szenvedélyes barátok* címmel, Mihelys Lajos minden elismerést megérdemlő gondos fordításában. Ebben a könyvben Wells a modern nő helyzetét veszi megfigyelő üvege elé: erőteljes kritikát mond érdekes cselekvény alakjában a férfiról, a ki a nőt, a kit szeret s a ki őt szereti, tulajdonának akarja tekinteni, emberi függetlenségétől megfosztani, a saját életét elvenni tőle, hogy a maga életének függvényévé tegye. Ezzel szembe állítja a nőt, a ki természetesen védi a maga életét, ki akarja vívni függetlenségét és mikor ez a törekvése megtörik környezete ellenállásán, bujkálásra, önmagának elleplezésére kényyszerül, a mibe végül is belepusztul. A nő joga magamagához, — ez a vezérgondolat — önül az egész regényen végig. Feltárulnak az új, független, egyénisége szerint élő és ép ezért mély és szilárd erőlködéssel női típus körvonalai. Wellssel lehet vitatkozni, ítéleteit elfogadni és el nem fogadni, de hatása alól lehetetlen szabadulni, mert őszintén, mély erkölcsi komolysággal keresi az igazságot, igyekszik felhátrítani mindazt a bozótot, a mit a társadalmi babona, előítélet, mindenféle elhazugság, rosszul értelmezett hagyomány torlaszt elébe. Kényszeríti az embereket, hogy gondolkozzanak és ezzel akaratos ellenére is gondolattal zesz nekik. A *szenvedélyes barátok* a Franklin Társulat kiadásában jelent meg, olyan kiállításban, a mely békeidőben sem vált volna szégyenére, amely kiadóknak.

A «Budapesti Szemle» most megjelent február-márciusi száma első helyen gróf Csáky Imre érdekes cikke áll *A háborús felülőség kérdése* címmel. Berzeviczky Albertnek az április 11-iki Szinnyei Merse Pál emlékünnepélyen tartott be-

széde, egy névtelen író gondolatai gróf Tisza Istvánról, Hóman Bálint cikkke a magyar tudományosság jövőjéről, Ybl Ervin tanulmánya az antik és modern művészetéről, a Szemle rovatban cikk a kolozsvári egyetemről adják a füzet többi tartalmát. A Budapesti Szemlélt Géza szerkeszti és a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára félre 36 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: Heuffel Adolf kir tanácsos, nyugalmazott székesfővárosi középítési igazgató. Holttestét 30-án helyezték örök nyugalomra a kerepesi temetőben a főváros által adományozott díszsírhelyre ideiglenes sírhelyéről, hova a prolektárdiktatura idején temették. — Munkácsy Emil ny. pénzügyi felügyelő, Munkácsy Mihály testvéröccse 80 éves korában Budapesten. — Schuller Alajos dr., a József-műgyemtem nyilvános rendes tanára, 65 éves korában, Budapesten. — Kemény Kálmán, Pestpilisoltkiskun vármegye főjegyzője, 61 éves korában Budapesten. — Gerő (Guricsan) János dr., tanár és író, a tót szabadságharcok egyik legértékesebb és legagilisabb harczosa, 47 éves korában Budapesten. — Stibinger Henrik 73 éves korában, Budapesten.

Özv. Mury Henrikné sz. Hoitsy Ludmilla élete 75. évében, Budapesten. — Nagyváradi és feleki Horodth Janka irónő 81 éves korában, Budapesten; a régi magyar irónők jól ismert alakja volt. — Reventlauer Kaas Stefánia bárónő, élete 74-ik évében, Farnoson. — Clair Vilmosné szül. Jankovich Ilona, a felvidéki cseh szállás igazgalmi közepette szerzett sulyos szívbajában, Budapesten. — Oholicsányi Márta, Budapesten. — Francia Kiss Ida, Budapesten.

KÖZGAZDASÁG.

Az Unióbank tőkeemelése. A Magyar Unió-Bank Rt. nemrég tartotta rendes közgyűlést Ráday Gedeon gróf elnökelete alatt. Gerő Vilmos dr. vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését. Az intézet 1918 júniusában alakult és az 1919-ik üzletévvél együtt másfél év eredményéről számolt be. A közgyűlés elhatározta, hogy az alaptőkét 40 millió koronára emeli fel és a régi részvényeseknek minden három részvényre két új részvényt ajánl fel 600 koronás kurzuson. Az intézet 40 millió korona alapkör mellett körülbelül 10 millió korona nyílt tartálékkal fog szerepelni. Az igazgatóságba új tagokul beválasztották Teleky József gróf és Luczenbacher Béla. A 2.751.016 korona 93 korona tiszta nyereségből részvényenként 30 korona osztalék állapított meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Rónai Dezso dr. ügyvezető igazgatóvá, Létay Gusztáv igazgatóvá, Vas Pál igazgató-helyettesé, Gergely Oszkár és Riesz Béla pedig elnökökké nevezettek ki.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság legutóbb tartott közgyűlése elhatározta, hogy a 2.891.828-96 koronát kitevő nyereségből a tartalékalapnak 300.000 koronával való dotálása mellett a 23. és 24. számú szelvény folyó hó 27-től kezdve együttesen 20 koronával váltassék be. Az igazgatóságba a turnus szerint lelépő tagokat a új tagul Kovács J. Kálmán ügyvezető-igazgatót egyhangulag megválasztották.

A Salgótarjáni Köszénbánya Rt. 1919. évi mérlege 26,4 millió korona alaptőkéje mellett, 4 1/2 millió korona leírás levonása után 12.887.791 korona tiszta nyereséggel zárul, amiből 25 korona = 12 1/2% osztalék kerül kifizetésre.

A Gróf Csáky László Práktalvi Vas- és Acélgépgyár Részvénytársaság legutóbb tartott közgyűlése elhatározta, hogy az 1919. június 30-án zártul üzletév 1.253.046-27 koronát kitevő nyereségből az esedékes szelvény husz koronával váltassék be f. évi május 3-tól kezdődőleg a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Rt. pénztáránál. — A közgyűlés az igazgatóságot felhatalmazta, a társaság alapítókéjének az igazgatóság által meghatározandó időben és módon való felemelésére.

Az Északmagyarországi Egyesített Köszénbánya és Iparvállalat Rt. 1919. évi mérlege 6 millió korona alaptőke és 1.995.769 korona bruttó jövedelem mellett 1.115.534 korona tiszta nyereséget tüntet ki. Leírásokra 400.000 koronát, a tartalékalapra 100.000 koronát fordítottak. Az osztalék 26 korona = 13 százalék.

A „Vasárnapi Ujság” sakkrejtvény pályázata.

Az alábbi jelentésben számolunk be az eredményéről annak a pályázatnak, a melyet kétlépes feladványokra egy sakkbarát adományából tűzött ki a „Vasárnapi Ujság”.

A pályázatra összesen 27 pályamű érkezett be. Ezekből 11 kezdők gyenge munkája és nem jöhet tekintetbe. A többi 16 közül azonban 3 a pályadíjakra, 5 díjnyertesre, 8 pedig közlése érdemes.

Valamennyi közt legkiválóbb alkotás a 8. számú pályamű, a melynek jellegje „Hajnahasadás”. A bíráló-bizottság egyhanguan ezt találta a 200 koronás első díjra legérdemesebbnak. Ugyancsak egyhanguan a 100 koronás második díjat a 4. számú „Katinka” jellegű pályamű, az 50 koronás harmadik díjat pedig a 23. számú „Semperidém II.” jellegű pályamű nyerte el. A jelíges levelek felbontása után kitünt, hogy az első és második díj nyertes Neukomm Gyula, a harmadik díj nyertes pedig Jakab Árpád, mind a három Budapestről.

Az öt díjnyertes érdemes és egyenkint 30 korona jutalmat nyert pályamű szerzői: Éder István okl. gépészmérnök (Budapest), Neukomm Gyula (Budapest), Telkes Imre (Cegléd) és dr. Kovács Norbert min. osztálytanácsos (Budapest), ez utóbbi 2 művel.

Közlése érdemes pályaműveket küldtek be: Éder István (kettőt), dr. Kovács Norbert (hármát), Telkes Imre (egyét), Elekés Dezső (Budapest, kettőt.)

A pályázat eredménye tehát nemcsak kielégítő, de meglepő és öröndetes is. Az első két díj nyertes, Neukomm Gyula a régi feladványszerző gárda kiváló tagja ugyan, a többi nyertes azonban csupa új sakk-költő, a kik, ha teljesen ki fognak forrni, kétségkívül sokat beszélhetnek még magukról egyre szebb és szebb alkotásokkal. Fogadják valamennyien gratulációnkat.

A három díjnyertes pályaművet, valamint azokat is, a melyek díjnyertesre és közlése érdemesek, a „Vasárnapi Ujság” sorrendben fogja közölni. A többi pályázó jelíges leveleit elégtűk. Budapest, 1920 május 1.

A bíráló-bizottság tagjai:

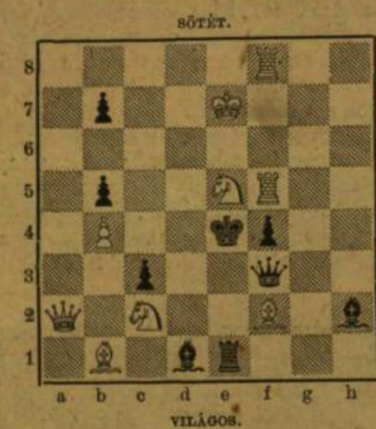
Abongi István, Havasi Artur és Seress Imre.

A pályadíjakat a nyerteseknek postautalványon fogjuk megküldeni.

A „Vasárnapi Ujság” szerkesztőisége.

SAKKJÁTÉK.

3153. számú feladvány Neukomm Gyulától, Budapest. A „Vasárnapi Ujság” feladványversenyén I. díjjal kitüntetett pályamű.

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

- A 3141. számú feladvány megfejtése. Fb1-e4!
- A 3142. számú feladvány megfejtése. Vg8!
- A 3143. számú feladvány megfejtése. Vg3.
- A 3144. számú feladvány megfejtése. b2-b4.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 2-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Lekaszáltak már a rétet.

Felolós szerkesztő: HOITSY PÁL.

Szerkesztőiségi iroda: IV., Vármegye-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos: Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

1000 és 1000 nő és férfi dicséri a Botár-féle hajnövesztőt, mely megakadályozza a hajhullást és az esülő hajnak visszaszítja eredeti színt. Ára 20 és 30 korona. Botár-féle szeplőkrém az arcon levő szeplőt, foltot és pattanásokat legkímélőbb módon eltünteti. Ára 30 K. BOTAR REGINA kozmetikai intézete Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. sz. I. emelet.

Zongora elsőrangú, mahagoni, rövid, keresztthúros, kitűnő hangú, 40.000 koronáért eladó. — WAGNER. József-körút 15.

Zozo szappant és sampont használ az igazi dáma! Kapható mindenütt! — Készíti: HUNNIA GYÓGYTÁR, Bpest, VII., Erzsébet-körút 56.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) A főváros első és legrégibb csipketisztító, vegyisztító és kelmefestő gyári intézete. Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85. Fiókák: II., Fő-utca 27, IV., Ekv-út 6, Kecske-mélt-utca 14, V., Harminczad-utca 4, VI., Teréz-körút 39, Andrássy-út 16, VIII., József-körút 2.

Rhenania-Tanintézet Neuhausen-Schaffhausenban (Svájc) a volt „Schweizerhof” nagyszállóban. Az összes szakokat felolóló tanintézet. Külön osztályok minden egyes tanszak részére. Előkészítő egyetemre és műegyetemre. Felkészít a köznevelési, kereskedelmi nyelvvizsgákra. Az intézet állami felügyelet alatt áll. Korlátolt számú növendékek felvételnek. Előjegyzést már most elfogad, prospektusnal és értesítéssel szolgál az igazgatóság és Szalay Ferenc úr, Budapest, IX., Szveteny-utca 21. szám. (Svájci főkonzulátus).

Rézgálicz elsőrendű, 98-99 %-os, kilogrammonként 52 koronával, továbbá vöröszesből készült mosóüstök és pálinkafőző-üstök sisakkal és hűtőkönyóval, mindenféle méretben, raktárról azonnal kaphatók. SZONTÁGH PÁL részárú és szerzeménygyár Budapest, IX., 111-113-út 19. sz. Telefon: József 99-44.

A JÓ PAJTÁS BENEDEK ELEK GYERMEKUJSÁGA két nagyobb elbeszéléssel indul az új esztendőben. Az egyik: Rókáné ömítősága a forradalom alatt, a másik: A munka hőse. Amazt Benedek Elek, emezt Lampérth Géza írta. Szívet-lelket nemcsitő történetek, mesék, versek, ismeretgazdagító olvasmányok valóságos kincsháza a Jó Pajtás. Rendes munkatársai: Abrányi Emil, Várdi Antal, Vargha Gyula, Lampérth Géza, Feleki Sándor, Kürthy Emil, Avar Gyula, Mihályffygné Fái Lenke, Berényi Lászlóné, Tábori Kornél, Csanády Sándor, Kozma Imre, Székely Nándor, Benedek János stb. Állandóan közöl a régi nagy magyar és idegen költőktől a gyermekifjúságnak való költeményeket. A JÓ PAJTÁS-t a Franklin-Társulat (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) adja ki. Előfizetési ára negyedévre 10 korona. Egyes szám ára egy korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

10. SZÁM. 1920. (67. ÉVFOLYAM.) Szerkesztő HOITSY PÁL BUDAPEST, MÁJUS HÓ 23. Szerkesztőiségi iroda: IV., Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV., Egyetem-utca 4. Előfizetési ára: az április-juniusi évnegyedre 20 korona. Megjelenik havonta kétszer. — Egyes szám ára 3 korona. Külföldi előfizetésekhez a postailag megállapított viteldíj is csatolandó.

A MEGKOSZORUZOTT ÁRPÁD-SZOBOR.

A TERÜLETVÉDŐ LIGA TILTAKOZÓ GYÜLÉSE A BÉKE MEGKÖTÉSE ELLEN, A VÁROSLIGETI EZREDÉVI EMLÉK ELŐTT.